

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben egész évre 52 K, fél évre 26 K, negyed évre 13 K.
Vidékre postai szétküldéssel egész évre 56 K.
Egyes szám ára 2 korona.

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő: FUCHS ENDRE.

Felelős kiadók: Ifj. Rónai Frigyes és Pandur Béla.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Köszeg, Várkör 39. sz.

Nyitár sora 5 korona.

Hirdetések nagyság szerint jutányos áron számoltatnak.

Városok pénzügyi jövője.

A közelmúltban Győr városában kongresszust tartottak a dunántúli városok vezetői, hogy a városok fejlődésére fontos kihatással bíró, városi törvény alapeszméit megbeszéljék. Győr város pénzügyi tanácsnoka Ébert Géza nagy koncepciójú elaborátumot készített, amelynek főbb pontjait, tekintettel azon körülményre, hogy az elkészítendő törvényjavaslat alaptételei már előre is átmenjen a köztudatba s a városi polgárság is tisztában legyen azokkal a vezéreszmékkel, amelyek a városok fejlesztésének szempontjából elsőrendű fontossággal bírnak, röviden közöljük:

A városok évtizedes küzdelmek árán sem juthattak el odáig, hogy törvény biztosította volna részükre azokat a jövedelmi forrásokat, amelyeket felhasználhatnak s törvény szabta volna meg azokat a korlátokat, amelyeket az önkormányzat pénzügyének szilárdsága és tervszerűsége érdekében az államnak is tisztelnie kell.

Ma ott vagyunk, hogy anyagi ügyeinket rendszeresen tárgyaló törvényünk nincs, ugyanyira, hogy sohasem bizonyos, hogy valamely jövedelmi forrás nyitása, vagy fokozása elé mikor állít a kormány tilalomfát és mikor foglalja le a már meglevő forrást az állam a saját részére. Az állam, illetőleg a kormány azon az állásponton van, hogy az anyagilag gyenge állam nem nyújthat segítséget azon városoknak, amelyek erősebb anyagi helyzetükről tesznek tanubizonyosságot, pl.: nem ad a tisztviselőnek családi pótlék, drágasági pótlék stb. címén fizetési kiegészítést, pedig tulajdonképpen az állam által különböző alakban nyújtott kiegészítés nem segítség, hanem az elvont italmérési jövedek és fogyasztási adók, valamint az áthárított állami feladatok költségeinek kártalanítása címén nyújtott megtérítés, változatlanul hagyott összegének, helytelen jogcímen való felelőse, amely felelőse még a valutánk leromlása következtében követelhető mértéket sem éri el.

A városok háztartásának rendezésére irányuló törvényjavaslatoknak a következő elveken kell nyugodnia.

1. Az állam a városi alkalmazottak különböző javadalom kiegészítésében rejlő terheinek tekintélyes részétől szabaduljon. A városok önálló és igazságosanható jövedelmi forrásokhoz jussanak s az állam felszabaduló terhei, illetőleg a városok jövedelmi forrásai úgy háruljanak át a városi lakosság vállaira, hogy azokat az egyenletes és igazságos tehermegosztás segítségével ne érezze meg.

2. Városokra áthárított államfeladatok költségét egyenes becsületes uton és ne segítség alakjában térítse meg az állam.

3. Fogyasztási adók kártalanítási összegének megigért és évről-évre elhalasztott rendezése.

4. A városi pénzügyi közigazgatás egyszerűsítése.

5. A jövedelmi és vagyonadónak erőteljes kiegészítése után a két adónemnek az önkormányzati adóztatás gerincévé való tétele.

6. Az állami és önkormányzati adóztatás összhangba hozatala.

7. Az önkormányzat pénzügyeiben az állami beavatkozás korlátozása.

8. A személyzeti és belső szervezeti kérdéseken az önkormányzatok függetlenítése.

El kell ismernünk az anyagilag gyenge államnak azt az álláspontját, hogy a városok részére semmiféle címen segítséget nem adhat, viszont nem engedhetünk abból az álláspontunkból, hogy az állam a még gyengébb városokat három sarkalatos jogukról megfosssa. E jogok:

1. Az elvont italmérési jövedek és az elvont fogyasztási adók kártalanítása címén nyújtott fogyasztási adó természetű segítség;

2. Városok által átruházott hatáskörben végzett állami feladatok költségeinek kártalanítása címén nyújtott megtérítés;

3. A városoknak azon joguk, hogy az alkalmazottakat az államiaktól eltérő módon javadalmazhassák.

Az állam és a város álláspontjának ellentétessége mellett keresnünk kell olyan megoldást, amely egyrésztől nem zárja ki, hogy az államnak a városi alkalmazottak különböző javadalmak kiegészítésében rejlő terheit megszüntessük, másrésztől biztosítsa a városokat, hogy más uton és az állam kisebb megterhelésével jussanak hozzá a tőlük elvont anyagi eszközökhöz.

Ennek a megoldásnak a részletei a következők:

Az 1912. LVIII. t. c. 1. §-a városok részére 4 millió korona segélyt biztosít, amelyet a belügyminiszter az egyes városok között az általuk végzett állami teendők költségmegtérítése és reászorultságuk arányában osztott fel. A törvény meghozatalát megelőző tárgyalások során az állam hozzájárulásának jogcíme felett hosszú viták folytak, segítség vagy megtérítés legyen-e? A törvényjavaslat 1 §-ának megokolása amellelt foglal állást, hogy az összeg az állami feladatok végzésével járó költségek kártalanítása, tehát nem az állami segítség, hanem az állami megtérítéselvét fogadja el. A megtérítés összegének megállapításában az átruházott hatáskörben végzett állami feladatok (általános igazgatás, árvaszék, katonai ügyek, adószedés stb.) valóságos költségeiből kell kiindulnunk s mindaddig amíg ezek a valóságos költségek arányszámítás útján meg nem állapíthatók, minden város részére az 1912. évi LVIII. t. c. 1. §-a értelmében megállapított állami segély összegét kell az új megtérítés alapjául vennie. S miután valutánk az 1912. évi állapottal szemben 25%-ra romlott le az 1912. évi összegnek 40-szeresét kell ezidő szerint megtérítésként nyújtani. (Köszegnek 1912-ben 18.000 kor., tehát jelenleg 720.000 K.)

Az 1889. évi VI. törvénycikk a városoknak az elvont italmérési jövedek helyett részesedési

jutalékot illetőleg az elvont és korlátozott fogyasztási adó természetű jövedelmeinek pótlására kártalanítást állapít meg. A részesedési jutalékot az 1895—1897. években élvezett részesedés átlagában szabja meg, míg a fogyasztási adójövedelmek kártalanítására azt a szabályt állítja fel, hogy ha a város az új rendelkezés folytán fogyasztási adó természetű bevételeiből nem éri az 1897. évi tiszta jövedelmének a mértékét, akkor a hiányt az állam pótolja. A kártalanítás összege az államnak legrosszabb esetben a város 1897. évi fogyasztási adó természetű jövedelme. Az állam fogyasztási adói évi hozadékát sokszorosára fokozta, míg a város fogyasztási adóinak díjtételét mozdulatlanul hagyta. A részesedési jutalékot és a fogyasztási adó kártalanítási összegeit valutánk leromlása következtében 40-szeresére kell felemleni.

A törvény további vezető elveként a városi pénzügyi igazgatásnak egyszerűsítését említjük, amelyet főleg összekuszált adórendszerünk egyszerűsítése hozhatja meg.

A rendelkezések egyike az volna, amely a jövedelmi és vagyonadót az önkormányzat területein 1921. évben kivetett egyenes adók együttes összegében kontingentálná a másik, hogy a hozadéki adót fentartaná a térítés eredményeinek ismeretéig s ha a kivetés a várt eredményt egyszerűre meg nem hozná, a hozadéki adók kulcsát a hiány erejéig megtartja s évről-évre csökkenti. Szükséges rendelkezések volnának még a törvényhatóságokra kontingentált adó összegének a községekre való további kontingentálása s a jövedelem és vagyonadó pótlékolása.

Ezen elvek alapján lehetővé válik, hogy az adóigazgatás egyszerűbbé váljék s a személyzet csökkenthető legyen s az adózót abba a helyzetbe hozzuk, hogy logaritmus használata nélkül az adóév közepén világosan láthassa, mit követel tőle az állam.

A városok háztartásáról szóló törvény azonban addig is, míg a két alaptörvény meghozható lesz a városok szervezetére és közigazgatási feladataira vonatkozó részek érintetlenül hagyásával a tulajdonképpeni önkormányzati, személyzeti és belső vonatkozásban adjon szabadkezet, ugyanis 1886. év óta a viszonyok annyira változtak, hogy az akkori törvény rendelkezései teljesen elévültek. Ezek lennének röviden azok a pénzügyi elvek, amelyeken az új törvénynek fel kell épülnie.

Nyugatmagyarország horvátjai

impozáns módon adnak nap-nap után kifejezést magyar hűségüknek. Szentpéterfa, Csajta, Incéd, Szabar, Bándol, Barátmajor, Hármasfalu, Kulcsárfalva, Polányfalva, Füsthegyirokány és Rumpód községek küldötték legutóbb tiltakozó táviratot a kormányhoz és kormánybiztossághoz.

Csak néhány napig! Az eredeti Henry lovascirkusz Budapestről.

Óriási amerikai rendszerű ponyvasátorban este fél 9 órai kezdettel

nagy megnyitó díszelőadás a Vásártéren

Szenzációs attrakciók, világhírű artisták! Idomított lovak, kutya, ponnyk stb. — Gerard Budapest kedvence.

Vasárnap és ünnepnap 2 előadás d. u. 4 és este 1/9 órakor. — Jegyek előre válthatók Rónai Frigyes újságüzletében és a cirkuszpénztárnál. — Bővebbet a falragaszokon.

Az igazgatóság.

Egyes szám ára 2 korona.

Augusztus

6

szombat

A nyugatmagyarországiak az elszakítás ellen.

A soproni kaszinóban a nyugatmagyarországi nemzetgyűlési képviselők gyűlésre hívták össze választóikat. Huber János nemzetgyűlési képviselő ismertette a nyugatmagyarországi kérdés történetét, mely a monarchia összeomlása után állott elő a mai formájában. Vázolta a nyugatmagyarországi képviselők akcióját, akik Nyugatmagyarország népe érdekében mindent elkövetnek az ellen, hogy Nyugatmagyarország Ausztriához csatoltassék és ezzel politikai, gazdasági és szociális téren a szocialista-kommunisták áldozatává legyen.

Hogy ez az átesetelés Nyugatmagyarországra be ne következhessek, határozatilag kell kimondani Nyugatmagyarország népének, hogy tiltakozik az ellen, hogy idegenek az ő megkérdése nélkül ítéljenek felette és politikailag és gazdaságilag romlásba vigyék.

Azutan a következő határozat elfogadását kéri:

Mi, akik Nyugatmagyarország különböző vidékeiről és helyeiből itt összegyűltünk, éreztük mindig, hogy ebben a haza érdekében oly fontos és elhatározó pillanatban kell, hogy népünk és földünk érdekében szavunkat fel-emeljük. Alapos megfontolás és megfontolás után a következő ajánlatot tesszük minden község előjáróságának, helyi egyesülésének és szervezetének, hogy a határozatot elfogadják, mert jogosságát és szükségességét mindenki részéről elfogadhatónak és méltánylandónak kell tartani. Ezt, mint a mai gyűlés határozatát, a következőkben nyilatkoztatjuk ki:

1. Követeljük, hogy szűkebb hazánkat illető minden kérdésben a vitás terület népének meg legyen minden esetben a beleszólása és önelhatározási joga.

2. Ha a trianoni békeszerződés következtében a vitás terület államjogi helyzetében változás lépne életbe, ünnepélyesen tiltakozunk az ellen, hogy velünk akár mint fegyverrel meghódított területtel, akár mint kolóniával, vagy kisebbségi provinciával banjanak. A legnagyobb határozottsággal tiltakozunk minden nem honi illetőségű megszálló csapatok ugyanilyen hatóságok vagy hivatali személyzet ellen. Nyomatekosan kijelentjük, hogy nem fogjuk tenni, hogy beleegyezésünk nélkül kényszerítésnek rank kormányzó, közigazgatási vagy tanügyi személyzetet. Hazánk nagyfokú kulturális állapotát feleslegessé tesz minden kívülünk álló gyarmokdást, vagy kényszerkormányzást.

3. Altalunk kijelölendő bizalmi embereket minden a jövődő sorsunkra vonatkozó tanácskozásba be kell vonni és minden hazánkat érintő belpolitikai és gazdasági ügyben ők legyenek a döntő tényezők.

4. Mindaddig, míg hazánkban ismét vissza nem állnak a rendezett viszonyok, sem szociális, sem vallási, sem nemzeti különbségeket és pártokat nem ismerünk, addig is pártbékének kell uralkodnia, minden pártérdeket el kell kerülni annak az együttes szent követelesnek érdekében, hogy drága hazánkat boldog jövőnek vessük elébe.

A határozatot hosszú vita után az egybegyűlték elfogadták.

Hirdetmények.

Közírré teszem, hogy Köszeg szab. kir. város tulajdonát képező s a Frigyes lak tanya körül fekvő szántók (eddig bérlő vasi gy. e. l. zlj.) 1921 november 1-től 1922. szeptember 30-ig terjedő időre nyilvános árverésen 1921. augusztus 16-án d. e. 11 órakor a városi gazd. tanácsnok hivatalos helyiségében haszonbérbe fognak adatni.

Közírré teszem, hogy a m. kir. földmívelésügyi miniszternek 102218/1921 sz. rendelete alapján az ország jelenlegi határától befelé számított 15 kilométer széles határzónába mindennemű gabona és annak örleménye tengelyen (gépkocsin, kiskocsin, talyigán) továbbá vasúti kézipondgyásként vagy egyéb más módon (hátizsák, balyuban) a város vagy község területén kívül eső helyre csak szállítási

engedéllyel szállítható. Szállítási engedély a polgármesteri hivatalban kapható, legfeljebb 10 q súlyig saját termésnek vagy munkakeserő ménynek vagy a szállító fél által eltartott személyek élelmezésére szolgáló mennyiségnek szállítására. Szállítási igazolvány nélküli szállítás kihágást képez.

Közírré teszem, hogy a városi utak mentén levő gyümölcsfák 1921. évi termése f. évi augusztus hó 7-én vasárnap d. u. 2 órakor a helyszínen (kezdet Gulner malom) a legtöbbet igérőnek készpénzfizetés mellett el fognak adatni.

Közírré ítélik, hogy a vagyon és jövedelmi adó vallomások augusztus 15-ig leadandók. Figyelmeztetek tehát mindenkit — kinek 20 000 kor. értékű vagyona vagy 10 000 K-át meghaladó jövedelme volt — hogy amennyiben az adómentesség esete fenn nem feroz, vallomásaikat okvetlenül adják le.

A szeszfőzésre jogosultak eddigi kimutatásba már felvett termelők adóbejelentéseit csak oly mennyiségű szeszfőzési anyagokra nézve fogadják el, amelyek az illető évben azon a vidéken köztudomás szerint elert szőlő- és gyümölcstermést is figyelembe véve, megfelelő arányban vannak azzal a földterülettel, amelyen a szóbanlevő kimutatás szerint az illető bejelentő a szeszfőzésre szánt anyagokat termeli.

Amennyiben valamely termelő a szilva, szőlőtörköly és borseprű átalányozás mellett való kifőzhetesére vonatkozó igényt be nem jelentett volna és így jogosultsága eddig el nem ismertett volna, vagy ha valaki később válik szőlő- és gyümölcstermelővé, a 37200 920. sz. rendelet III. 6. pontja értelmében a pénzügyigazgatóságnál barmikor kerheti jogosultságának elismerését, illetve a kimutatásba való utolagos felvételét.

Ily esetekben a termelő a bejelentését a városi adóhivatalnál a 37200 920. sz. rendelethez csatolt 1. sz. minta szerint teszi meg.

A termelők csakis a szilva, szőlőtörköly és borseprű nézve kötelesek jogosultságukat elismertetni, ellenben egyéb anyagokat, mint pl. epert, cseresznyét, barackot, almát, körtét, bort, borókat stb. átalányozás mellett bárki kifőzheti, akár saját terméséből származik, akár vásárolt anyag.

Adóbejelentés 48 óránál hosszabb időre is tehető, ha az más jogosultak érdekeit nem serti, illetve ha a főzésre jogosultak e tekintetben megegyeznek.

Nincs akadály annak sem, hogy több főzésre jogosult együttesen tegyen adóbejelentést, illetve több főzésre jogosult nevében, illetve megbízásából a szeszfőzde üzemeltetője (kezelője) tegyen adóbejelentést. Azonban ily esetben az adóbejelentés jegyzet rovataiban mindazok az igényjogosultak felsorolandók, akik az adóbejelentés alapján főzni akarnak.

A fennálló szabályok korlátain belül és ha a főzőkészülék használatát időközben más igényjogosultak nem igénylik, potbejelentés is tehető.

Jambrits Lajos polgármester.

F. hó 4. én a Jurisies téren egy pár fekete színű harisnya találtatott. Igazolt tulajdonosa átveheti az államrendőrségen.

Folyó évi július hó 21. én az Intézet kertben egy ridikül találtatott különböző tartalommal. Igazolt tulajdonosa átveheti az államrendőrségen.

Dr. Freyberger Jenő államrendőrkapitány.

Hol a haza?

Istenkém hát hol a haza?
Ki mondja meg? Kit kerdezzek?
Ugy szeretném elmondani
Itt a többi gyermekeknek.

Csak nem az a fosztott térkép
Az en hazám ott a talon,
Hiszen arra az van írva:
Osztrák-magyar birodalom.

Jártam fon a Kárpátokban,
Hol a bercek egig ernek,
Kérdeztem ott minden bokrot,
Minden régi madárfészket.

Ez is néma, az is hallgat,
Kérdéseimre nem felelnek.
Mert is kérdem? a hazáról
Mit tudnak az üres fészkek?

Ott ahol a Tisza, Maros,
Hármaskőrös szöknek futva,
Ott se tudnak a hazáról,
Nem igazít senki utba.

Istenem, hát hol a haza?
Írj le hozzánk, mutasd Te meg,
Ugyse tudja senki most már,
Elfelejték az emberek!

S hogyha egyszer megmutattad,
Ott leszünk mi minden résen,
Mint a lelkes egri-lányok,
Isten minket úgy segéljen!

Patonay Sándor.

Helyi hírek.

Évforduló. Elmult napokban volt két éve annak, hogy letűnt a vörös uralom és ismét nemzeti lobogót tűzhettünk ki. Két esztendeje annak, hogy mindnyájan szent felbuzdulással éjjel-nappal fáradoztunk a ker. Magyarországi új megalapozásában. S az évfordulón nem örülhetünk, mert leszakítanak testünkől egy darabot, s a kevesen, akik megmaradnak esunya, tisztára személyi okokra visszavezethető meddő küzdelemben pazarolják energiájukat. Hat bennünk már nem Árpád vére lüktet? Régi dicsőségünk hol késel az éji homályban?

Szabadságon. Farkas Dániel, járási főállatorvos augusztus 15-től kezdődőleg egy havi szabadságot kapott, mely idő alatt őt Jakóts Bertalan, városi állatorvos helyettesíti.

Szabadságon. Skalka János városi mérnök négy heti szabadságot kapott. Ugy értesültünk, hogy Skalka J. mérnök a város szolgálatából kilép.

Athelyezés a vasutnál. Marton Béla Máv. ellenért Szombathelyről a köszegi állomásra helyezték át.

Kováts Ferenc karmester pénteken és tegnap ünnepelte működésének 25 éves évfordulóját. A főgimnázium disztermében jött össze az ünneplő közönség, hogy üdvözlje a jubiláns karmestert, ki uttorője volt Köszeg város zenei életének. 36 tagból álló vonós és fuvós zenekar kidolgozott, precíz játéka juttatta kifejezésre a mester működését. Találkoztak a régi és jelenlegi tanítványok, hogy muzsikáljanak mesterruknek. A szép számban összegyűlt közönség előtt Jambrits Lajos polgármester a város nevében üdvözlötte a jubiláns karmestert és a város nevében köszönetet mondott 25 esztendőn keresztül folytatott kulturális működéséért. Egyben tolmácsolta Köszeg szab. kir. város tanácsának határozatát is, mely jegyzőkönyvileg emlékeztet meg Kovátsról és jubileuma alkalmából ezer koronát juttatott neki. Majd dr. Freyberger Jenő a tanítványai nevében köszöntötte a mestert, mint a kultúra egy szerény, szorgalmas munkását, ki 25 éven keresztül nap-nap után szotte-fonta a szílat, lebirközva a megértetlenség, lusta közöny sorvasztó levegőjét. Áldásos működést fejtett ki, hisz nincs Köszegnek oly társadalmi rétege, melynek tagjait ne kísérelte volna eleselni a muzsika birodalmába. Oktatott, nevelt a művészet legszebbikével, amelyben legtöbb lélek van, a zenével igyekezett tanítványait tökéletesebbé tenni s vinni az uton előre abhoz, kit a böles lángeze föl nem ér. A tanítványok ma a mesternek muzsikálnak, legyen ma övé tanítványai muzsikája, mint szívük hálás hangja. Hálául a múltért, ünneplésül a jelenre és biztatul a jövőre átnyújtott a végén a tanítványok nevében egy babérkoszorút, mint a szeretet szimbólumát. Nagy hatást keltett az estélyen Khasánszky János gyönyörű hegedűszóloja és ifj. Kováts Ferenc flóta szóloja. A hangverseny befejeztével hosszan éltette a közönség Kováts Ferencet.

Egy gazdasági cseled dicsérete. A régi igazi hű eselédnek mintaképe Zsombolyi Dorner Antal, ki több mint 40 esztendeje szolgált Eitner Gusztáv malomtulajdonosnál, a földmívelésügyi minisztertől dicséretben és 500 kor. jutalomban részesült. Pénteken délelőtt Köszeg szab. kir. város tanácsa előtt ünnepélyes keretben és meleg szavak kíséretében nyújtotta át a polgármester Dorner Antalnak a hű szolgálatáról szóló oklevelet, mely így hangzik: „Zsombolyi Dorner Antal községi mezőgazdasági munkás szorgalmas munkálkodását, példás hűségét, derék becsületes viselkedését elismeréssel és dicsérrel méltánylom. Budapest, 1921 május hó 31. Szabó István földmívelésügyi miniszter.” A 74 éves eseléd könnyek közt meghatottan köszönte meg a polgármester üdvözlő szavait. Ez ünepélyes alkalommal a városi tanácsn kívül még a munkaadója és más érdeklődők is jelen voltak, kik az ünneplő után szeretettől fogtak kezét ez igazi derék magyar eselédnek.

A mai tűzoltómulatság, mint általában a tűzoltó mulatságok, jól fog sikerülni, mert az utjonnan felavatott fiatal tűzoltók gondoskodnak arról, hogy a közönség, különösen a lányok ne unatkozzanak.

A Dunantuli Allatorvosok Szövetsége Köszegén f. hó 13. án délelőtt 10 órakor a városháza közgyűlési termében közgyűlést, illetőleg szakértkezletet tart. E gyűlésre hivatalos a városi tanács, orvosok, gyógyszerészek és érdeklődő gazdaközönség. Délben ebéd lesz a Mulató kis termében, délután pedig a vendégek a város nevezetességeit, tekintik meg, másnap pedig kirándulnak a Hétforráshoz.

Az ovodamulatság nagyon jól sikerült. A kitűnően bevállalt tombolajátékkal kb. 14.000 koronához jutott az Ovoda.

A főiskolások hangversenye. Előkelő közönséggel telt meg mult szombaton a főgimnázium díszterme. Eljöttek oda egyrészt azok, kik a főiskolások ügyek iránt némi jóindulattal viselkednek, másrészt, kiknek a szép, a nemes iránt jó érzékük van. A mindvégig komoly számokon keresztül valami baj, kellem huzódott végig és ez oly diszkrétte, finomná tette az estélyt. A Stúr zenekar Flotow: Martha op. nyitányával kezdte meg az estélyt. A karmester dr. Stúr Lajos ügyvéd, ki nagy zenei tudással vezette a 20 tagu kart, melynek minden egyes tagja kiváló tehetség. Meg is tapsolta a halás közönség a gyönyörű játékot. Ugyanekes óriási sikert ért el a zenekar Schubert: H mol szimfóniájával és Beethoven II. szimfónia II. tételével. Az estélynek legkellemesebb száma volt Jambrits Lajos polgármester előadása, ki azon alkalomból, hogy a főiskolások előadásán szerepel, visszahall a multba, mikor még ő is diák volt s felolvassa egyik ifjúkori jól sikerült elbeszélő költeményét. Jagits Emmi mély érzéssel szavalta el Tábori Piroksa: Erdélyi anyák c. irredenta költeményét. Klasánszky János, mint hegedűszólista ismét elsőrendűt produkált. Wieniansky: Valse capriccio és Schubert: Wiegenlied-t a legnagyobb könnyedséggel és nyugodtsággal játszotta. A Schubert: Wiegenlied valahogy visszamélekeztetett Koncz Jani játéka, oly finoman hozta ki szordinóval is az üveghangokat. Zongorán Hegedűs János kísérte nagyon szépen. S nem tudunk válogatni, de szintén egyik legjobb szám volt a főiskolások éneke. A karmester Hegedűs János volt, kinek sikerült a forrásban naponként összehozni a főiskolásokat próbára. Az eredmény meg is volt. A férfikkal előadott Szügyi: Bucsudal és Holdosi: Hallod babám-ot a közönség nagyon halásan megap-solta. — Felülfizettek Nagy Balázs, Müller Ede 100 K, dr. Freyberger Jenő, dr. Hechinger Ede 50 K, Unger Elek 40 K, Polcz Jánosné 30 K, Horvath Ida, dr. Paller József, N. N. 20 K, Lőránt Gyula, ifj. Szluha Dénes 10 K. A szíves adományokért a főiskolások ezúton fejezik ki halás köszönetüket.

Köszegnek jeggel való ellátását sikerült biztosítanunk azáltal, hogy a polgármester utanjárasával a szombathelyi polgármester szíves-ségéből hetenkint tíz métermázsza jeget kapunk. A jég hetenkint kétszer, kedden és szombaton kerül kiosztásra; az igényjogosultak már meg is kapták a jeget.

Az ebzáratot a polgármester megszüntette.

A községi polgári főiskola Esterházy eserkész csapata nyári táborozás a Balatonra ment.

Az éjjeli közvilágításról még a rendőrök is panaszkodnak. Minden második lámpának kellene világítani, de még a negyedik sem világít s így megesik, hogy egy-egy utcában teljes sötétség uralkodik.

Menetrendváltozás. Folyó évi augusztus hó 1-től kezdődőleg az 5321 számú vonat Köszegről nem 10 óra 45 perckor, hanem 10 órakor fog indulni és Szombathelyre 10 óra 55 perckor érkezik. — Az 5330 számú vonat Szombathelyről nem 16 óra 30 perckor, hanem 18 óra 10 perckor indul és Köszegre 19 óra 8 perckor érkezik.

Cirkusz Henry megérkezett Köszegre. Már a név is megmondja, hogy nem holmi kis falusi cirkuszról van szó, hanem egy a községi közönség igényeinek megfelelő vállalatról, mely bizonyára, a legkitűnőbb erővel rendelkezik. Csak néhány napig fog itt tartózkodni. Előadásait tegnap kezdte meg nagy közönség előtt.

Elárusító kisasszony

felvétetik a Rónai-féle ujságüzletben.

Falusi szövetkezetbe vagy helyben nagyobb üzletbe állást keres 26 éves nőtlen keresztény fűszerkereskedősegéd, aki a magyar, német, horvát nyelvet perfekt bírja. Szíves megkeresést „Megbízható” jelizére a kiadókivatalba kérek.

Színes muszlin harisnyák 45 koronától, uri soknik 30 koronától feljebb. Harisnyakötés és fejelés békelteli pamutból elfogadtatik. Harisnyakötőde Szombathely, Széll Kálmán utca 6. sz.

Ha jó minőségű arut kíván olcsón vásárolni, úgy keresse fel bizalommal Kolmann csemegeüzletet Szombathely, Széll Kálmán utca 8. sz. Póztai rendeléseket a legelkiismeretesebben elintézi. — Pontos és szolid kiszolgálás.

Horvátzsidány leégett.

Borzalmas körülmények közt lett rövid idő alatt a gazdag Horvátzsidány község földönfutóvá.

Mult szombaton Horváth György vendéglős szikrafogó nélküli eséplőgéppel esévelt, amelyből délelőtt 10 órakor néhány szikra kiugrott s néhány pere alatt felgyújtotta a harmadik szomszédnak, Schneider gazdának hazahordott gabonáját. A lakosság jó része a mezőn lévén, onnan látta a következő percekben a pillanatok múlva már a többi házakra is áttért tüzet. A tikkasztó hőség következtében beállott szárazság, az aznap feltámadt szél és a vízhiány, mint hű esatlósai a tűzvésznek, mint elemi csapásnak, megbirkóztak a lakosság és a környékből rövid idő alatt megjelent tűzoltóságnak emberfeletti munkájával.

A füstfelhő messzire intett s kajánul hívogatta e romboló tűzvesszel szemben tehetetlen tűzoltóságot. A forgószél jobbra-balra vitte a szikrákat s hamarosan lángba borult több mint 50 ház, tömérdek sok gabonával megrakott pajta, gazdasági felszerelés, istállók stb. Csak az Isten háza tartotta fenn a tüzet, különben leégett volna az egész falu.

Már javában égett a falu, midőn egymásután robtak be a borzalmas színtérre Alsószakony, Felsőszakony, Csepreg, Peresznye, Németzsidány, Füles, Gyirót, Malomháza, Köszeg, Salamonfalva, Bük község Bük cukorgyár, Loesmand, Olmód, Répeemiske, Répecsarud, Borsmonostor, Répeckethely, Alsólászló, Tömörd, Felsőpulya és Inezéd községek tűzoltósága. A községi tűzoltóság Marton Károly főparancsnok vezetésével délután 1 órakor érkezett Horvátzsidányra még nagyon jó időben, mert a színtérről már minden csepp víz ki volt merítve, az akkor ott levő tűzoltóságnak pedig rövid tömlői voltak. A községi tűzoltók rövid idő alatt mintegy 200 lépésnyi távolságra a színtérről vezették a vizet, amely a tűz terjedését legalább egy irányban meg tudta akadályozni. A rettenetes nagy füstben és hőségben emberfeletti munka volt valamit is kifejtetni. A lakosság egy része kapkodva hordta ki butorait, ingóságait, miközben kihordta, beégett istállója, utána pedig butorai kaptak lángot. Asszonyok, gyermekek sikoltozva, félig ajúlva futkostak fel-alá s minden segítség hiába való! Itt egy asszony rimánkodik, kinek még pénze is százezer korona bentegett, amott egy apa és anya kétségbeesve tépi haját, 22 éves egyetlen lányuk, ki a marhákat akarta a kerten keresztül kihajtani, lángot kapván haja és ruhája, belevetette magát az égő gerendák közé. Ugyanebben a házban az istállóban megláncolva elégett egy marha, az udvaron pedig több sertés.

Egy másik 40—44 év körüli emberre mentési munkában rászakadt az istálló teteje. — Itt egy anya sir, 8 éves kis lánya a házban elégett. — A péknél nyaraló egy bécsi kis lány a kemencebe bujt s úgy megementette életét.

Tömérdek sok sebesültje is volt a tűzvésznek. A kár megbecsülhetetlen. A falunak jó része leégett, gyümölcsfák elpusztultak, 23—30 darab marha, tömérdek sok sertés, majorság elégett, no meg a sok gabona! A kár körülbelül 12—13 millió, amelyből legalább 1½ millió készpénz.

Az oltási munkálatok az éjszakán át tartottak. Az esti órákban megjelent Sopronvármegye főispánja titkárával, Berthold grófné, a volt külügyminiszter felesége, kik a tűznél jelenvolt gróf Erdődy Tamással azonnal hozzáláttak az első segélynyújtáshoz, illetőleg a rögtön segély iránt azonnal intézkedéseket tettek.

Vidéki hírek.

Installáció Répeckethelyen. Amint a mult-kori számunkban jeleztük a répeckethelyi plebániát Sábel János nemzetgyűlési képviselő lajtajfalusi plebános nyerte el. Répeckethely és Alsólászló község nagy pompával fogadta a bevonuló új plebánosát. A fogadás a falu végén tul történt, ahol a két falu apraja-nagyja, feherruhás lányok, a tűzoltók jelentek meg, helybeli zenekar játszott. A községi előjárók, különösen Zechmeister István talpraesett udvözlésére, kijelentette Sábel, hogy szívesen jön Répeckethelyre, mert olyan lelkész, aki éveken át oly községben, mint Lajtajfalu, ahol ezrekre megy a hitetlen és szocialista érzelmű nép száma, hirdette az Isten igójét, vágyva vágyódik oly községbe, ahol még élő katolikusokat, imádságos lelkeket talál. Sábel mindjárt föllépésével megnyerte új híveit. Sábel elsőrendű szónok, kiváló lelkipásztor, tetterős és agilis ember. A politikában nagy szerepet játszott. S bár porosz származásu, tanulmányait Franciaországban, Angliában és Ausztriában is végezte. Ezen országok nyelvén kívül még beszél olaszul hollandul és természetesen magyarul. Répeckethely büszke lehet új plebánosára, mert általa Répeckethely központja lesz a vidék társadalmi és politikai életének. Az installációt Grubich esperes a helybeli és vidéki papság asszisztenciájával végezte. A répeckethelyi lakosságnak lelkipásztorához való ragaszkodásának szép jele volt az a megható ünnepség, amelyben a távozó adminisztrátort, aki a bár azon néhány rövid hónap alatt, hogy Répeckethelyen tartózkodott, semmi nagyot természetesen nem mivelhetett, ünnepelte. A magunk részéről gratulálunk Sábelnek a derék népéhez, a községeknek kiváló plebánosához.

Nyugdíjazott tanítónő. Höffer Rozina lukács-házai községi elemi iskolai tanítónő a közoktatásügyi miniszter szeptember 1-től kezdődőleg saját kérésére nyugdíjazta. Höffer Rozina egyike volt azon lelkes régi tanítói gárda tagjainak, ki nemcsak tanított, de nevelt is az iskolában s szabad óráiban a nép ügyes bajos dolgait a legnagyobb lelkiismeretességgel és buzgalommal végezte el. Szerette őt a községben mindenki s így mély fájdalommal veszik a hirt, hogy iskolájától megvalik.

Köszegdoroszlón ismét mulatság lesz. Aug. 14. én tartja a doroszlói tűzoltó egyesület szokásos tánemulatságát a Haramia vendéglőben.

Köszegfalván kath. legényegylet alakult, mint már egyik mult számunkban jeleztük. A legényegylet most pénztára javára aug. 14.-én d. u. 4 órai kezdettel a „Legényligetben” zártkörű tánemulatságot rendez.

Vissza Magyarországra. Kines István apítplebános Chikagóból, az ottani lelkésztől megkeresést kapott, mely szerint az Amerikában élő magyarok többen szeretnék gyermekeiket Magyarország középiskoláiba járattatni s kérték gyermekeiknek a községi gimnáziumba való felvételét. Nagy Balázs igazgató ezt készségesen megígérte, azzal a feltétellel, ha a létszám megengedi.

Örlesi tanusítvány kényszer a községi járásban a következő malmokban áll fenn: Almásy Ede Borostyánkő, Fleck Pál Szalonakhuta, Pittler István Alsószénébető, Stiffler Ferenc Salamonfalva, Karácsonyi József Lantosfalva, Mayer József Rumpód, Böröc István Rohonc.

A Szombathelyi Sportegylet tenniszversenye. A rendkívül finom és kulturális célt szolgáló tenniszsport fellendülésére az Sz. S. E. f. hó 14. és 15.-én gróf Cziráky védnöksége alatt nagyarányu házi tenniszversenyt rendez, amely napokon az Sz. S. E. női- és férfi bajnoksága kerül dűlőre. Az előmérkőzések már f. hó 8.-án kezdődnek, mivel a benevezett versenyzők száma már most igen nagy. A verseny iránt rendkívül nagy az érdeklődés, mert sportkedvelő közönségünk ritkán élvezheti e kedves sport magas nivóju stílusát. Bájós látványt nyújt majd a juniorok döntő mérkőzése, ezért kíváncsisággal várjuk annak eredményét. — Sportkedvelő közönségünk részéről igazán kíváncs volt már, hogy nemsak egyes sportágakat kultiváljunk és azokat támogassuk, melyek testünket egyoldalulag nevelik, hanem azokat is karoljuk fel, melyek nemesebb és többoldalul nevelést biztosítanak.

Közérdekű hírek.

A szerb kommunista aknamunkája. Letartóztattak egy kommunistát, akinek kilétét még nem sikerült megállapítani. Azt vallotta, hogy Pribicevics belügyminisztert akarta meggyilkolni és Sándor régens ellen is új merénylet van készülében, amely mindenesetre sikerülni fog. A rendőrség most a letartóztatottnak személyazonosságát igyekszik megállapítani. A szerb kormány tagjai közül az utóbbi időben öten fenyegető levelet kaptak ezzel a szöveggel! Halálra van ítélve! A Sándor régens merényletének ügyében megindult vizsgálat ki derítette, hogy a merénylet tervét minden részletében előre megbeszélték. A merénylők Moszkvában a szovjet-kormánytól kaptak a szükséges pénzt és a papirokat, hogy Belgradba utazhassanak. Megállapították azt is, hogy a kommunista propaganda egész községeket a hálójába kerítette. Több ilyen kommunista községben nagymennyiségű fegyvert, municiót és bombát találtak. Vezetőjük dr. Markovics Simon jugoszláviai kommunista képviselő volt, aki a moszkvai megbeszélésen részt vett és onnan Angliába utazott. A jugoszláv hatóságok már megindították az eljárást dr. Markovics Simon kiadatása iránt.

Az Ovoda-egylet köszönete.

Halás köszönet Köszeg város megértő közönségének. Meghallgatta segélykiáltásunkat. Tekintélyes tiszta nyereséget eredményezett a múlt vasárnapi zenedélután és tombola. Egy időre ismét nyugodtabban vezethetjük a reánk bízott intézetet. Köszönjük a tombolajindékokat, köszönjük a szíves megjelenést és köszönjük a nyújtott segítséget a rendezésben. Aki a nekik megküldött meghívó és tombolajegyzet árát még nem küldték meg, mint felülfizetést most is elfogadjuk és a többi felülfizetssel együtt jövő héten teszik közzé.

Az Ovoda-egylet elnöke.

Nyilvános köszönet.

A horvátzsidányi nagy tűzvész alkalmából az én házam is nagy tűzveszélyben forgott. Miután azonban az ott időző répekethelyi körjegyző Horváth Ferenc önfeláldozó, fáradtságos munkája a katasztrófát elhárította és ennek folytán házam sértetlen maradt, ezúton úgy néki mint a többi segítőitársainak leghalásabb és legmelegebb köszönetemet fejezem ki.

Horvátzsidány, 1921. augusztus 4.

Feiglstock Adolf

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik szeretett édesapánk, nagyapa és após

GRUBER ADOLF

elhalálása alkalmával, valamint a temetésen való megjelenésükkel jóleső részvétüket fejezték ki, nemkülönben azoknak is, kik a drága halott koporsóját virágokkal és koszorúkkal halmozták el, ezúton mond halás köszönetet

Köszeg, 1921. augusztus 5.

Gruber Sándor
és családja.

Elektro Bioskop

a „Mulató” nagytermében.

Műsor: Vasárnap, augusztus hó 7.-én:

A falánkság

Kitűnő vigjáték 5 felvonásban, egy fejezet „A hét főbűn”-ből. A főszerepben Franceska Bertini.

Nyelvoktatás!

Angolul, franciául, olaszul és németül a leggyorsabb idő alatt beváló módszer szerint tanítatik, részint egyeseknek részint tanfolyamok szerint. Ugyanott a fent jelzett nyelveken csereoktatás is történik magyar nyelvvel. — Érdeklődni lehet naponta d. u. 4—7 óráig Király ut 120., 5. sz. szobában.

Egy dupla és egy szimpla új
tölgyfa hidas eladó. Rajniss-u. 6.

Azon háziasszony,

aki főzelékfeléit, ugorkait stb. jól és megbízhatóan akarja konzerválni,

ecetet

mindenkor csak a bejegyzett BRADER és TREMMEL (Köszeg, Király-ut 9. szám) cégtől kérjen.

Ház eladás.

A köszegi Hegyalja-utca 3. szám alatti két házból annak észak féle része, mely egy különálló házat képez, 1921. évi augusztus hó 14.-én kb. 300 []-ól kertet együtt a helyszínen önkéntes árverésen el fog adatni. Részletes feltételek a helyszínen megtudhatók. A teendő ajánlatnak elfogadása tulajdonosok részére nem kötelező.

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy Köszegen Király-ut 4. szám alatt (a Strucc szálloda mellett) a háború óta szünetelő temetkezési vállalatomat újból megnyitottam. Elvállalok egyszerű, valamint fényesebb temetéseket.

Kiváló tisztelettel:
Szetnits István
asztalosmester.

Boroshordók

minden nagyságban és mennyiségben elsőrendű tölgyfából kaphatók

BÖHM KÁLMÁN

hordógyár részvénytársaság
Budapest, VI., Szabolcs-utca 19.

Telefon: 148—12.

„Patentzárosztály”

BIRTOK

eladó Köszeg város belterületén Erdő-utca 6. szám alatt 3855 négyszögöl területű, igen szép fekvésű ingatlan, a rajta lévő házzal, nagy pincékkel, szőlővel, gyümölcsösökkel és kaszálóval, terméssel együtt. Gazdálkodásra különösen alkalmas. Cím Hutter, Köszeg.

Nyomatott Rónai Frigyes könyvnyomdájában Köszegen.

ZSOLDOS TANINTÉZET

BUDAPEST, VII., Dohány-u. 84. T.: J. 124—47.

A legjobban készít elő
magánvizsgákra.

Vidékieknek levelező oktatás

Speciális, magánhasználatra irt tankönyvek alapján.

Műhely-eladás

a Király-ut 22. szám alatti fényképészeti műtermet (faépület) türesen eladom, mely lebontható vagy bármily műhelynek is használható.

Herbst Pál.

Cipőfelsőrész-készítő

tanonc

felvétetik Deutsch Pál Jurisics-tér 1. szám

Épületfa-eladás.

A polgári fiúiskola átalakítása által főlösslegessé vált különböző méretű

épületfa

szerdán, f. hó 10.-én d. e. 10 órakor a helyszínen el lesz adva.

Dr. Flesch-féle

Skaboform-kenőcs

ujból kapható!

Leghamarabb megszünteti:

Viszketegséget,

sömört, ótvart, rühességet.

Nem piszkít, szagtalan, nappal is használható. 15, 25 és 40 K-ás dobozokban. Bedörzsölés utánra való Skaboform-puder 9 korona. Kén- és kátrányszappan 22 K. — Kapható minden gyógyszerárban.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF R-T.
Budapest, VI. Király-utca 12. szám.

Apolló

Kőolajfinomító

gyártmányai:

Benzin, legfinomabb gép- és hengerolajok, gépzsírok gyári árban kaphatók

Rosenthal Dezsőnél
Szombathely, Köszegi-utca 8. szám.

Kiváló minőségű

Asbestcement-műpala

kapható

ZERTHOFFER MIHÁLY
Ipartelepén Köszegen.

GUTH VILMOS villamos bróru berendezett

fa-, csont- és diszmosztorgályos-műhelye

Szombathely, Kossuth Lajos-utca 19.

Készít minden e szakmába vágó munkákat, ugymint villamos állólámpát selyem ernyővel, könyv-, szobor és virágállványt, függöny-, kotta-, törülköző-, gyertya ruhatartót, álló- s falifogást, zongoraszéket, tölcser, hordócsapot, billiárdasztalt és golyót, kuglibabát, külföldi nehéz Lignum sanctum-golyót, dobbrát, rokkát.